

אין שור מליבדו

אין יחיד ומיוחד

פר' יצחק רבי יצחק ב"ר יעקב יגן

בית שלמה

פר' יצחק רבי יצחק ב"ר יעקב יגן

פר' חיי שרה
תשפ"ג
 גליון 314
נא לשמור על
קדושת הגליון
 נא לא לעיין בו בשעת
 התפילה וקריאת התורה

פרפראות בדרך מוסר על פרשת השבוע

יוצא לאור ע"י עמותת "משנה שלמה" כל הזכויות שמורות

לעילוי נשמת
 מורי ורבי יצחק ב"ר יעקב יגן
 הרה"ק רבי חיים אבישלום ב"ר עזרא
 מו"ר ר' אבי דוד שלמה ב"ר שלמה דב
 ר' זאב ב"ר משה חיים
 הרה"ק רבי דוד שלמה ב"ר ירחמיאל
 הרה"ק רבי עזריאל מלובלין ב"ר דוב
 הרה"ק רבי ישכר דוב ב"ר יהושע
 הרה"ק רבי גדליה ב"ר בנימין זאב
 הרה"ק רבי יוסף סג"ל מקאסאני ב"ר צבי
 הרה"ק רבי גדליה משה ב"ר שלמה
 הגה"ק רבי רפאל הכהן אב"ד אה"ו ב"ר
 יקותיאל זוסקינד
 הגה"ק רבי יצחק יואל ב"ר גדליה מליניץ
 הרה"ק רבי נפתלי מליזענסק ב"ר אליעזר
 הרה"ק רבי מרדכי וקח מבילגורייא ב"ר
 יששכר דב מבעזלא
 הרה"ק רבי שלום ב"ר ברוך מרדכי
 הגה"ק רבי רפאל אשכנזי
 הרה"ק רבי צבי ב"ר רבי אברהם
 הרה"ק רבי יעקב ב"ר דוד יצחק
 הגה"ק רבי חיים הכהן רפפורט מאורטרא

לקבלת גליון זה למייל שלהו בקשה ל- MISHNA.SHLEMA@gmail.com | לתרומות והקדשות ולהפצה 052-580-2345

"כִּי אֶל אֶרְצִי וְאֶל מוֹלְדְתִי תִלַּךְ וְלִקְחַתְּ אִשָּׁה לְבְנֵי יִצְחָק" (כ"ד, ד')

כתוב בסוף פרשת וירא "אחרי הדברים האלה ויגד לאברהם הנה ילדה מלכה וכו'.. ובתואל ילד את רבקה" רש"י במקום מפרש בשרו הקב"ה שנולדה רבקה בת זוגו של יצחק ונשאלת השאלה אם הקב"ה הודיע לאברהם כי בת זוגו של יצחק זו רבקה א"כ מדוע אברהם לא אומר לאליעזר בפשטות לך לחרן ותביא משם את רבקה שכן הקב"ה כבר הודיע לי שהיא בת זוגו של יצחק וניתן לתרץ בס"ד שאם אברהם היה אומר לו כך אז הנישואין לא יהיו מדעתה של רבקה שכן אם אליעזר היה בא לרבקה ואומר לה הקב"ה הודיע לאברהם שהיא בת זוגו של יצחק אז היא היתה אומרת א"כ אין כאן שאלה בכלל שכן זהו רצון ה' אך לא היתה ניכרת ההסכמה מצידה למעשה הקידושין אלא רק כי זהו רצון ה' והרי צריך שהקידושין יהיו גם מדעתה של האשה כמו שמביא רש"י בהמשך הפרשה על המילים "נשאל את פי הנערה" שאין האשה מתקדשת אלא מדעתה כלומר שצריך את הסכמתה המלאה של האשה להתקדש וזה מה

נשאלת השאלה אם הקב"ה הודיע לאברהם כי בת זוגו של יצחק זו רבקה א"כ מדוע אברהם לא אומר לאליעזר בפשטות לך לחרן ותביא משם את רבקה שכן הקב"ה כבר הודיע לי שהיא בת זוגו של יצחק וניתן לתרץ בס"ד שאם אברהם היה אומר לו כך אז הנישואין לא יהיו מדעתה של רבקה שכן אם אליעזר היה בא לרבקה ואומר לה הקב"ה הודיע לאברהם שהיא בת זוגו של יצחק אז היא היתה אומרת א"כ אין כאן שאלה בכלל שכן זהו רצון ה' אך לא היתה ניכרת ההסכמה מצידה למעשה הקידושין אלא רק כי זהו רצון ה' והרי צריך שהקידושין יהיו גם מדעתה של האשה כמו שמביא רש"י בהמשך הפרשה על המילים "נשאל את פי הנערה" שאין האשה מתקדשת אלא מדעתה כלומר שצריך את הסכמתה המלאה של האשה להתקדש וזה מה

"וְאָבָא הַיּוֹם אֵל הָעֵינָן וְאָמַר ה' אֱלֹקֵי אֲדֹנָי אַבְרָהָם אִם יִשָּׁה נָא

לימוד התורה לשמה וזה מה שנרמז בדבריו של רב אחא יפה שיחתן של עבדי אבות שיחתן לשון שחיה התכופות המורה על ענווה מאשר תורתן של בנים המורה על גאווה כמו שפעמים מוצאים ילדים אומרים אני איש חשוב אתה יודע מי אבא שלי וזהו שנאמר תורתן של בנים דייקא היינו זאת התורה של עצמם בלי התייחסות לתורת האבות וכתוב בספרים הקדושים שמי שהוא עניו ובוטח בה' הקב"ה נותן לו חכמה ובינה להבין ולהשכיל ללמוד את התורה הקדושה ויכול להיות חכם בתורה ועל זה נאמר די לחכימא ברמיזא שכן לא מוסרים סודות ויהלומים בחינת סודות התורה אלא רק למי שמבין בעניין ובדוקים אותו אם הוא מבין רמזים ולכן הרבה גופי תורה נתנו ברמיזה כדי שרק חכמים אמתיים בעלי יראת שמים טהורה יוכלו להוציא גופי הלכות מהרמזים שהתורה נתנה וכן נרמז בפס' הנ"ל ואבא היום היינו שמי שהוא מתייחס אל הקב"ה כאל אבינו שבשמים מקיים הוא את המצוות כרבעי הנרמז במילה היום כמו שנאמר היום אם בקולו תשמעו

רש"י הקדוש מביא את דברי רב אחא "יפה שיחתן של עבדי אבות מתורתן של בנים שהרי פרשה של אליעזר כפולה בתורה והרבה גופי תורה לא ניתנו אלא ברמיזה ניתן בס"ד לבאר דברים על פי הנאמר ראשית חכמה יראת ה' שכן התורה היא חכמה אך לפני החכמה צריך יראת שמים שהבסיס שלה הינו ענווה המביאה לידי אמונה וזה נלמד מאליעזר שבטח בה' באמונה שלימה מתוך ענווה גדולה שכן כמו שנאמר אליעזר הנקרא דמשק אליעזר שדולה ומשקה מתורת רבו ולא נאמר מתורתו שלו מכאן נלמד על התבטלות שלו כלפי רבו אברהם וכן אנו מוצאים ענווה בתפילות לה' שיעזור לו לבצע את שליחותו של אברהם וכשמצא את רבקה מיד נתן לה את התכשיטים אע"פ שעדיין לא ידע מי היא לפי שסמך על הקב"ה שהצליח שליחותו ואת כל זה צריך ללמוד ולהפנים שכן הענווה והתבטלות לצדיקי האמת קודמת ללימוד תורה שכן מי שאין לו הנ"ל יכול ח"ו להבין מהתורה הקדושה דברים לא נכונים בחינת צדיקים ילכו בה ופושעים יכשלו בה ואלו הם היסודות שעליהם אחר"כ ניתן לבנות את שאר הבניין ע"י

"וַיֹּאמְרוּ נִקְרָא לְנֶעֱר וְנִשְׁאַלָהּ אֶת פִּיהָ" (כ"ד, נ"ז)

על מה שכתב רש"י שאין משיאין את האשה אלא מדעתה דעת"ה נוטריקון דע"ת ה' וזה רמז למי שרוצה לזכות בזיווגו האמיתי צריך הוא לעבוד על דעת ה' שלו וכן ידוע שאשה היא רמו לתורה הקדושה ועל זה נרמז כי אין האשה נישאת מלשון קידושין היינו שאינה יכולה להתחבר אל האדם אלא אם יש בו דעת ה' היינו יראת שמים כמו שנאמר "ראשית חכמה יראת ה'"

על מה שכתב רש"י שאין משיאין את האשה אלא מדעתה דעת"ה נוטריקון דע"ת ה' וזה רמז למי שרוצה לזכות בזיווגו האמיתי צריך הוא לעבוד על דעת ה' שלו וכן ידוע שאשה היא רמו לתורה הקדושה ועל זה נרמז כי אין האשה נישאת מלשון קידושין היינו שאינה יכולה להתחבר אל האדם אלא אם יש בו דעת ה' היינו יראת שמים כמו שנאמר "ראשית חכמה יראת ה'"

משנת הצדיק - חכם שלום אהרון לופס זצוק"ל ז"ע - כ"ו מרחשוון

הרב לופס נולד בשנת תרס"ה (1905) בחבל שבטוריה לרב יעקב וחנה לופס, ממשפחת רבנים בת שלוש מאות שנה. בשנת תרס"ט, בהיותו בן ארבע, עלה עם משפחתו לארץ ישראל והיה התיישבה בירושלים. בתקופת מלחמת העולם הראשונה נאלצה המשפחה לעזוב את הארץ והיא שהתה בטורקיה ולאחר מספר שנים שבה לארץ. הרב שלום למד בישיבת פורת יוסף שבה שימש אחיו הרב אליהו לופס כ"מ. באותה תקופה התגורר הרב שלום בשכונת בית ישראל בירושלים.

בשנת תרצ"א (1931) הוסמך להוראה על ידי רבני ירושלים הספרדים הרב אברהם פילוסוף הרב בן ציון קואניקה והרב יעקב מאיר. בשנת תרצ"ו הקים יחד עם הרב יהודה צדקה את אגודת "מקבציאל", שמטרתה הייתה ליצור מסגרת תורנית לצעירי ירושלים הספרדים שחלק ניכר מהם לא מצאו את מקומם בישיבות הממוסדות. בשנת 1938 התמנה לספרא דדיינא של בית הדין הספרדי בירושלים.

לאחר קום המדינה עזב את שכונת בית ישראל ועבר להתגורר בשכונת מוסררה בירושלים והקים בחצר שטריוס שבתחומה בית ספר חרדי לילדי השכונה. הוא היה מקורב לרבני ירושלים ובהם הרב מבריסק, הרב צבי פסח פרנק והרב עמרם בלוי ופעל בשליחותם. בין השאר פעל בקרב ילדי המעברות וכן במאבק נגד גיוס בנות לצבא כמו כן הקים את אגודת "מהירי שבת" שפעלה לסגירת חנויות ובתי עסק בירושלים לפני כניסת השבת.

בשנת ה'תש"י (1950) התבקש על ידי הראשון לציון והרב הראשי לישראל דאז הרב בן ציון מאיר חי עוזיאל לקבל על עצמו את תפקיד הרב הראשי בעיר עכו. בכ"ב באב תש"י נבחר לתפקיד, ונשא בו כיובל שנים. פעל רבות בתחום הפצת תורה ויהדות וכינון שירותי הדת בעיר.

הרב שלום לופס זצ"ל היה צדיקא חסידא קדישא. כל ימיו התפלל שחרית עם נץ החמה, וכן עודד רבים להתפלל בנץ החמה. היה קנאי ותקיף גדול בעבודת ה' ולא התפשר כלל. איש אמת שלא חת מפני כל. כאשר הגיע לעיר עכו בחר לגור בין אנשים שאינם דתיים. ואט אט קרב את כל הסובבים אותו. היה איש בעל אמונה חזקה, ומספרים שפעם אחת באבו לו השיניים, הרב פתח את ההיכל, הכניס את ראשו, אמר "כואב לי השיניים, הנה באן" והצביע על מקום הכאב, סגר את ההיכל והכאב עבר... פעם הגיע לביקור בפורת יוסף וניסה לשכנע את רבי יהודה צדקה שינהיגו גם בישיבה להתפלל בנץ. פעם הגיע לבית שמש, ביקשו שידרוש בענייני הבית. הרב דרש בחשיבות של תפילה בנץ החמה, ודבריו עשו פירות והחל מנין מאז בנץ

היה מוכיח את העם בשער בת רבים ולא היה חת מפני כל, פעם אחת ביקש תלמיד לצרף חבר לתפילה יחד עם הרב בנץ. לאחר התפילה ניגשו לרב לקבל ברכה, רק ראה רבי שלום את האורח, ללא אומר וללא דברים, החטיף לו טטירת לחי מצלצלת, והחל זועק עליו: מחלל שבת!! אותו יהודי מאז כבר לא חילל שבת... וסיפר שבעקבות מעשה זה חזר בתשובה שלמה לאבינו שבשמים

חיבורי שהודפסו: 'יהודים רבים נעשה להם כהיתר להתחיל תפילת שבת, ומלבד זה - אין להם עוד עם היהדות. והעיקר חסר, אינם מתעניינים בחובה הקדושה להגות בתורה ולדעת מה יעשה ישראל, מורגש מרחק רב בין העם לתורה. כשפונים למי שהוא להוכיחו על עסק התורה, אז הוא משתמט מזה מפני שהוא לא חסיד או לא אדוק. למידה זו הגענו במשנה כדברי חז"ל: 'ולא עם הארץ חסיד' - שסימן מובהק של הריקנות ועם הארצות הוא כשמשמט בטענת לא חסיד. דעה זו נשתרשה בלב רבים שעסק התורה וקיום המצוות הם רק מחובתם של הרבנים ויחיד סגולה, וגם התלמידי חכמים ואנחנו מכללם. לפני יסוד אגודתנו, היינו מצטמצמים בד' אמות של הלכה. תורתנו היתה גם כן בכלל הגדרה זו של תורה מונחת בקרן זוית. בשעה שלא היינו מפיצים את התורה ומוסר היהדות בין הציבור, וגם מצוות התוכחה כמעט שבתלה, חלילה וחס, אם מתוך יאוש ורשלנות אם מתוך שמירה על הכבוד העצמי, שכל אחד בתור יחיד חס על כבודו שלא יחולל, שלא יפגם, מה שאין כן בציבור מאורגן שנתארגן למטרה הזאת."

שאל הרב לופס למה תלמיד חכם דומה? - לצלוחית של פליטון, מגולה - ריחה נודף, מכוסה - אין ריחה נודף, אפשר שבא לרמוז על חובת התלמיד חכם, ללמוד לזולתו, בזמן שאפשר לו, ואז יהיה למודו לנחת רוח לה' יתברך, וזה כוונת אומרם: 'מגולה - ריחה נודף' - היינו: שכשמגלה את ידיעותיו לאחרים, שמלמד אותם, אז יהיה ריחה נודף לנחת רוח לפני ה' יתברך. אבל אם בכוחו ללמוד לציבור, ובכל זאת הוא משתמט, ולומד רק לעצמו, מכסה את ידיעותיו או 'אין ריחה נודף' - לימודו לא יעלה לנחת רוח לה' יתברך, כי זה מוכיח שתורתו לא לשמה, כיוון שהוא מביט רק על תועלתו הפרטית. כי אם היה לימודו לשמה, לקיים מצוות בוראו ודאי היה מתמסר לציבור, כי תלמוד תורה של רבים עדיף

עוד דרש ואמר "יהודים רבים נעשה להם כהיתר להתחיל תפילת שבת, ומלבד זה - אין להם עוד עם היהדות. והעיקר חסר, אינם מתעניינים בחובה הקדושה להגות בתורה ולדעת מה יעשה ישראל, מורגש מרחק רב בין העם לתורה. כשפונים למי שהוא להוכיחו על עסק התורה, אז הוא משתמט מזה מפני שהוא לא חסיד או לא אדוק. למידה זו הגענו במשנה כדברי חז"ל: 'ולא עם הארץ חסיד' - שסימן מובהק של הריקנות ועם הארצות הוא כשמשמט בטענת לא חסיד. דעה זו נשתרשה בלב רבים שעסק התורה וקיום המצוות הם רק מחובתם של הרבנים ויחיד סגולה, וגם התלמידי חכמים ואנחנו מכללם. לפני יסוד אגודתנו, היינו מצטמצמים בד' אמות של הלכה. תורתנו היתה גם כן בכלל הגדרה זו של תורה מונחת בקרן זוית. בשעה שלא היינו מפיצים את התורה ומוסר היהדות בין הציבור, וגם מצוות התוכחה כמעט שבתלה, חלילה וחס, אם מתוך יאוש ורשלנות אם מתוך שמירה על הכבוד העצמי, שכל אחד בתור יחיד חס על כבודו שלא יחולל, שלא יפגם, מה שאין כן בציבור מאורגן שנתארגן למטרה הזאת."

דובב שפתי ישנים - ליקוטים מספרים שפחות מוכרים

חיים ושלום - חיים אלעזר ב"ר צבי הירש שפירא מונקאטש זצוק"ל זי"ע

"וַיְהִי חַיֵּי שְׂרָה מְאֹד שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשִׁבְעֵי שָׁנִים שְׁנֵי חַיֵּי שְׂרָה" (כ"ג, א')

לטובה דהיינו המעלות שיש בימי הנערות והמעלות שישנם בימי הזקנה הי' לה גם שניהם בנערותה ובזקנותה באופן הנוכח כולן שוין לטובה דאל"כ אינם שוין דהא בימי נערותה יש מעלות וחסרונות ובימי זקנתה יש מעלות אחרות וחסרונות אחרות לפי"ז ואצלה היו כולם שוין לטובה שני המעלות טובות תמיד יחדיו כנ"ז

וה"ש ותמת שרה בקרית ארבע היא חבורן עפי"מש"כ בס' דהמיתה ר"ל היא מהתגברות א' מהד' יסודות על חבירו ועי"ז יתפרדו מפני התנגדותם והנה נודע כי מזגי הקרירות והחמימות הוא לפי ערך כוחות ארמ"ע (אש, רוח, מים, עפר) אשר בהאדם משא"כ בשרה אימנו שהי' כולן שוין לטובה מזגי החמימות והקרירות כל ימי' כנז' וא"כ לא הגיע התגברות היסודות ולא התפרדותן עי"ז ע"כ ותמת שרה בקרית ארבע"ע היא חבור"ן שהיו מחבורי"ם הארבע"ע יסודות רק עפי"ה שפרכה נשמתה למרומים

שני חיי שרה פירש"י כולן שוין לטובה וכבר עמדו המפרשים דמה משמיענו רש"י בזה כיון שכבר כתב בדיבור הקודם בת ק' כבת כ' וכו' ומה זה כפל הדברים וי"ל עפי"מ ששמעתי בשם הגה"ק הרב מהר"ש מבעלזא עה"כ הנה אנכי שולח לכם וגו' והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם. דהנה יש מעלה לבני הנעורים הבנים שיש להם חשק ורשפי אש לעבודת ה' בכח ולעומת זה יש בהם תאות היצה"ר רתיחת הילדות כאש בנעורת ולעת הזקנה או נחלש כח היצה"ר מתאות אלו ולעומת זה מחמת תשות כח בזקנותו בטבעו נתקרב מעבודת ה' בכח ועבודה גדולה, וה"ש שלעתידי יהי' והשיב לב אבות (שיש להם בשמירת הלא תעשה להאבות בעת זקנתם כי ישמרו כראוי לאשר נתקרב כח תאותם זה יהי') על בנים (ג"כ המעלה הזאת וגם) ולב בנים (שבושר בקרבם חשק לעבודת ה' בכח ועוז יהי') על אבותם כנז' עכדה"ק. ובזה י"ל בכונת רש"י שני חיי שרה כולן שוין

סגולה לפרנסה - מצוות צדקה

"וַיִּקַּח הָעֶבֶד עֶשְׂרֵה גְמָלִים מִגְּמָלֵי אֲדֹנָיו וַיִּלְךָ וַיֵּלֶךְ וַיָּבֵא אֲדֹנָיו בְּיָדוֹ" (כ"ד, י')

הוא ומה הוא כי אוכל נותנים מיד אך כאשר מבקש הוא גם מקום לישון כבר יש צורך בבדיקה וזה מה שרביקה עושה ולמדים זאת מכך שכאשר לבן רץ אל אליעזר הוא אומר לו ואנכי פיניתי הבית ורש"י מפרש מע"ז ומאיפה ידע לבן שיש צורך לפנות את הבית מע"ז לקראת אורח זה אלא משמע שרביקה סיפרה להם שמצאה אורח הגון שלא עובד ע"ז המבקש מקום ללון וזהו מה שנכתב (פס' כ"ז) ויאמר ברוך ה' אלקי אדני אברהם אשר לא עזב חסדו ובפס' אחריו נאמר ותרץ הנערה ותגד לבית אמה כדברים האלה וניתן לומר איזה דברים אמרה להם את מה שאמר אליעזר בפס' הקודם וביאיר אחת מן המעלות בנייתת הצדקה לעני הגון כפי שמוכר בליקוטי עצות למוהר"ן זי"ע על י"ד צדקה שנותנין לעני הגון, על י"ד זה נתתן פל ממונו וא"י נתגלה על י"ד ממונו גננין על א"י, שהם עקר התגלות גדלת הבורא יתברך, ועל י"ד זה מכניעין ומשברין הקלפות והדמיונות והבלבולים והתאזות והמניעות, שמתגברין על האדם בכל פעם שצריך לעלות מדרגא לדרגא, ומתפשטין עליו מאד ואין מניחין אותו לכנס אל הקדושה. ועל י"ד צדקה לעני הגון משברין אותם ועולין ממדרגה למדרגה" עכ"ל

ניתן בס"ד להסביר עניין זה שידועה ההלכה כי כאשר רוצים לתת צדקה למישהו צריך לבדוק אם האדם הנ"ל הינו הגון או רמאי שאז אסור לתת לו וזה אמור לגבי נתינת כסף אך לגבי בקשת אוכל צריך לתת מיד גם בלי לבדוק כמו שמוכר ביו"ד (נ"א, ט"י) "מי שבא ואמר האכילוני אין בודקין אחריו אם הוא רמאי אלא מאכילין אותו מיד. היה ערום ובא ואמר כסוני בודקין אחריו אם הוא רמאי. ואם מכירין אותו מכסין אותו מיד"

ומצוות הצדקה נרמזת בפס' הנ"ל ויקח העבד היינו עובד ה' שהולך לפי רצון ה' עשרה היינו שנותן מעשר לצדקה מגמלי אדוניו היינו שנותן מעשר ממה שהקב"ה גמל איתו ונתן לו פרנסה וילך היינו שאדם כזה הולך ומצליח בכל אשר יעשה וכל טוב אדניו בידו היינו שאדם זה כל הטוב של הקב"ה נמצא בידו על אשר מקיים הוא את מצוות הצדקה כדבעי כמו שנאמר עשר כוד שתתעשר

וכן מוצאים אנו מוצאים ברביקה שנהגה עפי" מה שכתבנו בתחילה ולכן כאשר אליעזר מבקש ממנה לשתות היא נותנת לו מיד בלי לחקור אותו מי